

RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR DAVRIDA TILLARNI INTENSIV O'QITISHNING PSIXOLOGIK-PEDAGOGIK JIHATLARI

RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY ANJUMANI
MATERIALLAR TO'PLAMI

2023-YIL 2-IYUN

videoma'ruzalar, interaktiv simulyatsiyalar va talabalarning tushunchalarni tushunishlarini mustahkamlash uchun topshiriqlarni o'z ichiga oladi [4].

Ushbu dasturiy vositalarni o'quv rejasiga kiritish orqali o'qituvchilar o'quvchilarga elektromagnit induksiya haqidagi tushunchalarini chuqurlashtiradigan qiziqarli va interaktiv ta'lim tajribasini taqdim etishlari mumkin. Keyingi bo'limda biz elektromagnit induksiyaning o'rgatishda dasturiy ta'minotning muvaffaqiyatli amalga oshirilishini ta'kidlab, o'qituvchilar va talabalar uchun foyda va natijalarni ko'rsatadigan amaliy tadqiqotlarni ko'rib chiqamiz [7].

REFERENCES

1. Zaxidov I., Abdullajonov B., Bekmirzaev S. МАКТАБДА ЭЛЕКТР ТОКИ ҚОНУНЛАРИНИ ЎҚИТИШДА ЎҚУВЧИЛАРНИНГ ИЛМИЙ БИЛИШ ҚОБИЛИЯТЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ //Science and innovation. – 2022. – Т. 1. – №. В8. – С. 1013-1016.
2. Zaxidov I. et al. DEVELOPING THE ABILITY OF SCIENTIFIC KNOWLEDGE OF PUPILS WHEN TEACHING THE LAWS OF ELECTRICITY AT SCHOOL //Science and Innovation. – 2022. – Т. 1. – №. 8. – С. 1013-1016.
3. Alizhanov D. A., Zokhidov I. O. Teaching in Physics “Electrical Instruments in the House”. Saving Electricity //Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry (TOJQI). – 2021. – Т. 12. – №. 9. – С. 6107-6112.
4. P.Habibullayev, A.Boydedayev, A.Bahromov “8-sinflar uchun fizika” Toshkent 2019-yil. 139-bet
5. M. R. Fayziyeva, D. M. Sayfurov. “Informatika va axborot texnologiyalari” umumiy o'rta ta'lim maktablarining 8-sinfi uchun darslik. - Toshkent: “Tasvir”, 2020. - 112 b.
6. X. Qodirov S. Tulakova “ELEKTROMAGNETIZM: ELEKTR VA MAGNITLANISH O'RTASIDAGI ALOQANI O'RGANISH”. Международная научно-техническая конференция «Практическое применение технических и цифровых технологий и их инновационных решений», ТАТУФФ, Фергана, 4 мая 2023 г.
7. X. Qodirov S. Tulakova “MAGNETOGIDRODINAMIKA (MHD): MAGNIT MAYDONLAR VA SUYUQLIKLAR O'RTASIDAGI O'ZARO TA'SIRNI O'RGANISH.”. Международная научно-техническая конференция «Практическое применение технических и цифровых технологий и их инновационных решений», ТАТУФФ, Фергана, 4 мая 2023 г.
8. X. Qodirov S. Tulakova “FIZIKADA MAGNITLANISHNING UMUMIY KO'RINISHI: MAGNIT MAYDONLAR NAZARIYASIDAN QO'LLANILISHIGACHA”. Международная научно-техническая конференция «Практическое применение технических и цифровых технологий и их инновационных решений», ТАТУФФ, Фергана, 4 мая 2023 г.
9. X. Qodirov “MAKTAB FIZIKA KURSIDA “MAGNIT MAYDONINIG TOKLI O'TKAZGICHGA TA'SIRI” MAVZUSINI O'QITISHDA ELEKTRON HISOBLASH TIZIMI DASTURIY TA'MINOTIDAN FOYDALANISH METODIKASI”. Евразийский журнал социальных наук, философии и культуры 3 (1 Part 3), 81-87 2023 г.
10. Qodirov X.A., Ismoilov I.V., Bozorqulov A.A.va Zaxidov I.O.Magnit maydonda tokli o'tkazgichni ko'chirishda bajarilgan ish//Elektron hisoblash mashinalari uchun dastur № DGU 18016. 2022-y.

UMUMTA'LIM MAKTABLARIDA TABIIY FANLARNI O'QITISHDA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR.

Raxmatullayeva Anor Qayrullayevna

Chirchiq davlat pedagogika universiteti, p.f.f.d (PhD)

+998998167413

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7994207>

Annotatsiya. *Ta'lim sohasidagi davlat siyosatining mazmuni ta'lim taraqqiyotini yuqori bosqichga, eng ilg'or xorijiy mamlakatlar ta'limi darajasiga ko'tarish, jahon tajribasini o'rganib, barkamol shaxs va malakali mutaxassisni tarbiyalab voyaga etkazishdan iboratdir. Sifatni oshirishga bo'lgan e'tibor yosh avlod ta'lim-tarbiyasida muhim ahamiyat kasb etmoqda.*

Kalit so'zlar: *ta'lim, pedagogika, biologiya, maktab, metod, dars, texnologiya.*

Ilgari o'quvchilarga faqat nazariy bilim berilgan bo'lsa, bugungi kunda ham nazariy ham amaliy ham virtual usulda o'quv mashg'ulotlari tashkil etilmoqda. Umumta'lim va kasb-hunar maktablarida yoshlarni tarbiyalash va ularning bandligini ta'minlashda maktabdan tashqari ta'limning zamonaviy usullari va yo'nalishlarini joriy etishda, biologiya darslarida ta'lim shakli va texnologiyalaridan kompleks foydalanishda hamkorliklarni amalga oshirish maqsadga muvofiq bo'ladi. O'qitish metodikasini takomillashtirish, ta'lim-tarbiya jarayoniga individuallashtirish tamoyillarini bosqichma-bosqich tadbiriq etishda ham umumta'lim maktablarining biologiyadan ta'lim jarayonida o'quvchilarning tayanch kompetensiyalarini shakllantirishda hamkorlikni yo'lga qo'yish muhim ahamiyatga ega.

O'qitish jarayoni deganda, o'quvchilarning muayyan o'quv materialini o'zlashtirish, bilish usullarini egallashga qaratilgan o'quv-bilish faoliyati va o'qituvchining mazkur jarayonni tashkil etish va boshqarishga asoslangan pedagogik faoliyati orqali o'zaro hamkorlikda o'quv maqsadlariga erishiladigan jarayon tushuniladi. Didaktika va biologiya o'qitish metodikasiga oid manbalarda o'qitish jarayoni va uning shakllariga turlicha ta'rif berilgan. Jumladan, didaktik olim Babanskiy Yu.K. fikricha, o'qitishni tashkil etish shakllari ta'lim-tarbiya jarayonida o'quvchilar bilan individual yoki yalpi o'qitishning nisbati, o'quv-bilish faoliyatining faollik darajasi, hamkorlikda tashkil etilgan o'quvchilarning o'quv-bilish faoliyati va o'qituvchining rahbarlik roli, pedagogik faoliyatining me'yorini belgilaydi. O'quvchilar tomonidan biologiya o'quv fani dasturlari va DTS bilan me'yorlangan muayyan bilim, ko'nikma va malakalarni o'zlashtirish, ularni tarbiyalash va rivojlantirish jarayoni o'qitishning turli shakllaridan foydalanishni taqozo etadi.

Biologiya o'qitish metodikasida o'qitish jarayonini tashkil etishning turli shakllari belgilangan. Ularga dastur talablarini amalga oshiradigan o'qitishning asosiy shakli bo'lgan dars, unga bog'liq holda ekskursiyalar, uy ishlari, darsdan tashqari ishlar va ixtiyoriy ravishda tashkil etiladigan sinfdan tashqari mashg'ulotlar kiradi. Agar ta'lim mazmuni o'simlik yoki hayvonot dunyosining xilma-xilligi, turli ekologik muhit sharoitiga moslashishini o'rganishni talab etsa, bu holda ekskursiya tashkil etilishi yoki videofilmlar namoyish qilish maqsadga muvofiq. Ekologik tushunchalarni shakllantirish va rivojlantirishda dars bilan bir qatorda, darsdan va sinfdan tashqari ishlar ham muhim o'rin tutadi. Kuzatish o'tkazish va tajriba qo'yishda uy ishlari, darsdan va sinfdan tashqari ishlar muhim ahamiyatga ega. O'qituvchi tomonidan o'qitish shakllarini to'g'ri tanlashda biologiya o'quv xonasining jihozlanishi va o'quv-moddiy texnika bazasi ham muhim ahamiyat kasb etadi. O'qituvchi o'qitish shakllarining maqsadi va vazifalarini

to‘g‘ri anglagan holda, mazkur jarayondan tasviriy, tabiiy va tarqatma materiallar tayyorlash orqali ko‘rgazmalilikni amalga oshirishni ko‘zda tutishi lozim.

Biologiyani o‘qitish shakllari: dars, darsdan tashqari ishlar va sinfdan tashqari mashg‘ulotlar uchun kerakli bo‘lgan tarqatma va didaktik materiallar, tirik ob‘ektlar to‘plash, kolleksiya va gerbariylar tayyorlash orqali o‘quvchilarda muayyan ko‘nikmalar rivojlantiriladi. Fermer xo‘jaliklari, seleksiya institutlari va stansiyalarida o‘tkazilgan ekskursiyalarda madaniy o‘simliklarning navlari va xonaki hayvon zotlari bilan tanishtirish o‘quvchilarning dunyoqarashini kengaytirib, kasbga yo‘llash imkonini beradi.

REFERENCES

1. Ж.О.Толипова, А.Т.Ғофуров / Биология ўқитиш методикаси/ Тошкент. “Iqtisod moliya” 2007.
2. Рахматуллаева Анор Кайруллаевна / Инновационные педагогические технологии в преподавании биологии - Как фактор развития будущих учителей/ Международный журнал академических и прикладных исследований (IJAAR) 2021.
3. Рахматуллаева Анор Кайруллаевна / Ўқувчиларнинг иқтидорини ривожлантиришда биологик топшириқларнинг аҳамияти/ Fan, ta'lim innovatsiya. 2020й.

**RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR DAVRIDA TILLARNI INTENSIV O'QITISHNING PSIXOLOGIK-
PEDAGOGIK JIHATLARI
RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY ANJUMANI
2023-yil 2-iyun**

TRANSPORTATION OF WASTE PRODUCTS

Полванова Дилрабо Тагаймуратовна, КАСБИЙ ФАОЛИЯТ МОТИВАЦИЯСИ	162
Ruzikulova Nigora Kudratovna, BOSHLANG'ICH SINFLARDA XALQ OG'ZAKI IJODINI O'RGATISHNING NAZARIY VA AMALIY ASOSLARI	166
Суънонова Гулчехра, МУХАНДИСЛИК ЙЎНАЛИШИ ТАЛАБАЛАРИГА ХОРИЖИЙ ТИЛЛАРНИ ЎҚИТИШДАГИ АСОСИЙ КОМПЕТЕНЦИЯЛАР ВА ЁНДАШУВЛАР	171
Umarova Sarvinoz Sardorovna, EDUCATION OF TOLERANCE AT ENGLISH LANGUAGE LESSONS IN THE CONTEXT OF TECHNOLOGY OF CULTURE DIALOGUES	176
Xalilova Zilola Farmonovna, FRAZEOLOGIK BIRLIKLAR, TIL- MADANIY BOYLIGI	179
A.Hasanov, NAZAR ESHONQUL IJODIDA KINOYANING BADIYUSLUBIY XUSUSIYATLARI	182
Nurmatova Shaxnoza Shavkatbekovna, INKLYUZIV TA'LIMDA DARSLARNI TASHKIL ETISHNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI	185
Raxmonqulov Feruz, Alishev Asilbek, O'QUVCHILARNING IJODIY TASAVVURLARINI RIVOJLANTIRISHNING ILMIY-PEDAGOGIK XUSUSIYATLARI	189
Bahodirova Gulruh Bahodirovna, KASHTACHILIK LEKSIKASINING LEKSIK-SEMANTIK TASNIFI	194
Дилфуза Камолжонова, ХОРИЖИЙ ТАЖРИБАЛАР АССОСИДА БОШЛАНГИЧ СИНФ ЎҚУВЧИЛАРИДА КИТОБХОНЛИК КОМПЕТЕНЦИЯЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ	198
Urbanovich Kamila, COGNITIVE ACTIVITY OF STUDENTS IN CONDITIONS OF DIGITALIZATION OF EDUCATION	200
Dildora Pulatova, MUHOJAAT SHAKLLARINING PRESUPPOZITSION XUSUSIYATLARI	204
Esanov Azizbek Shermamat o'g'li, SCIENTIFIC GRAMMAR BASED ON THE INTEGRATION OF ENGLISH AND RESEARCH	207
Karimova Jahona O'ktamjon qizi, BO'LAJAK O'QITUVCHILARDA INSONIYLIK FAZILATLARINI SHAKLLANTIRISH	210
Xurramova Lobarxon Akramjonovna, BOSHLANG'ICH SINFO'QUVCHILARIGA ONA TILI VA INGLIZ TILLARINI INTEGRATSION METODLAR ASOSIDA O'QITISHNING DIDAKTIK AFZALLIKLARI	214
Irgasheva Madinabonu Baxromjon qizi, LIDER KIM VA MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTI DIREKTORLARIGA ZAHIRA KADRLAR TAYYORLASHDA ULAR QANDAY QILIB LIDER BO'LISHI MUMKIN	218
Sodiqboyeva Durdona Isomiddin qizi, " MIFTOH UL – ADL" ASARIDA ADOLATLI PODSHOHLAR TALQINI	223
Ergashova Gulhayo Sunnatillo Qizi, XORIJIY TILLARNI O'QITISH VA O'RGANISHDA SUN'Y INTELLEKTDAN FOYDALANISHNING AFZALLIKLARI	226
Ulug'bek Xabibullayevich Xidirov, NAZARIY O'QITISHNING ZAMONAVIY USULLARINING MAZMUNI VA TUZILMASI	231
Shoniyeva Oyjamol G'ayrat qizi, "ABULFAYZON" DRAMASIDA ILMSIZLIK OQIBATI	235
Sanakulova Sarviniso Xamrakulovna, THE USE OF MULTIMEDIA IN ENGLISH TEACHING	238
Davronova Surayyo Abdurahmon qizi, ISAJON SULTONNING "ALISHER NAVOIY " ROMANI SYUJET VA KOMPOZITSIYASI	243
Dilobar Xalmatova Alimjanovna, Inomova Zebo Umidjon qizi, TALABALARINING MUSTAQIL IJODIY FAOLIYATINI KOMPITENSIYAVIY YONDASHUV ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH (OLIY TA'LIM MUASSASALARI PEDAGOGIKA MISOLIDA)	248
Xaliyarov Jasur Xidirovich, O'QUVCHILARDA ZAMONAVIY ENERGIYA MANBALARIGA OID TUSHUNCHALARNI FAN-TA'LIM-ISHLAB CHIQRISH INTEGRATSIYASI ORQALI SHAKLLANTIRISH	252
A.A.Xasanov, KINOYANING PRAGMALINGVISTIK VA LINGVOPOEZIK TAHLILI	255
Бобаназарова Жамила Холмуродовна, Салохитдинов Шерзод Фарход ўғли, ОЛИЙ ТАЪЛИМ ТИЗИМИДА БОШҚАРИШ САМАРАДОРЛИГИНИНГ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ	259
Жэримбетова Толғанай Қурбанбаевна, ХҲҲЖЕТЛИ ШЫҒАРМАЛАРДАҒЫ МӨКАН ХӨМ ЗАМАН КОНЦЕПЦИЯСЫ	262
Таджибекова Дилноза Бахтияровна, КОРХОНАЛАР МОЛИЯВИЙ РЕСУРСЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШ АМАЛИЁТИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЙЎЛЛАРИ	266
Умарова Дилафруз Хусанжон қизи, ФАНТАСТИКА ВА ФЭНТЕЗИ ЖАНРЛАРИ	272
Халиков Аъзам Абдусаломович, БЎЛАЖАК ЎҚИТУВЧИЛАРДА ПЕДАГОГИК РЕФЛЕКСИЯНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ АҲАМИЯТИ	276
Nasiba Erhanova, MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARINING "TIL VA NUTQ" MARKAZIDA INNOVATSION FAOLIYATNI TASHKIL ETISH	280
Саипова Мадина Саидахбор қизи, СОМОНИЙ МАҚБАРАСИ БЕЗАКЛАРДАГИ МАХФИЙ РАМЗЛАР ТИЛСИМИ	283
Г.Н. Мустафакулова, Р.Ж. Сейтимбетов, Р.К.Кенесбаев, Р.В. Бардашев, ИССЛЕДОВАНИЕ ЭКСПЛУАТАЦИОННЫХ НАДЕЖНОСТЕЙ ТРАНСФОРМАТОРОВ	287
D.J.Tulanova, M.Z.Sobitova, TASVIRIY SAN'AT TARIXI FANINI O'RGATISHNING SPETSIFIK XUSUSIYATLARI	291
Saidova Zulfizar Askarovna, AKADEMIK LITSEY O'QUVCHILARINING KOGNITIV KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISHDA FAN O'QITUVCHISINING O'RNI	294
Каримова Мохигул Абдухаликовна, "МЕНТАЛ АРИФМЕТИКА" ДАСТУРИДАН ФОЙДАЛАНИШ АСОСИДА БОЛАЛАРНИНГ МАНТИҚИЙ ФИКРЛАШНИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ	299
Achilov O'tkir Isomitdinovich, OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA TA'LIM SIFATINI OSHIRISHDA ELEKTRON AXBOROT TA'LIM RESURLARINING O'RNI	304
Matchanov Baxrombek Jumanazarovich, ZAMONAVIY INFORMATIKADA AXBOROT XAVFSIZLIGI SOHASIDAGI BILIMLARNING RIVOJLANISHI	308
Абдурахимова М.О., Абдукодинова Ш.А., Тўлаева М.Х., МУАММОЛИ ТАЪЛИМ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИНИ ТАШКИЛ ЭТИШНИНГ НАЗАРИЙ АСОСЛАРИ	312
Avazbayev A.I., O'QUVCHILARNI KASBGA YO'NALTIRISHDA HOZIRGI MEHNAT BOZORI TALABLARI VA KADRLARGA BO'LGAN EHTIYOJNING MUHIM JIHATLARI	316
Davletov Erkaboy Yusubovich, O'QUVCHILARDA KOMPETENSIYALARNI SHAKLLANTIRISH DOLZARB IJTIMOY-PEDAGOGIK MUAMMO SIFATIDA	318
Saidova Zulfizar Askarovna, AKADEMIK LITSEY O'QUVCHILARINING KOGNITIV KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISHDA O'QUVCHILARNING NAZARIY BILIMGA EGA BO'LISHINING AHAMIYATI	323